

SEK

agabb bett-
lej. Allást-
déseik dia
250 lej, elő-

antó, ki a ro-
t tökéletesen
nagyobb hit-
i iskolájához
Pályázatok fi-
ek megjelöl-
H. jellegre a
andó. 1528

főző és ipari
claj bármily
en kapható.
la'gyár. 1537

adó
rendezés Mo-
55.

ans lány tar-
ben, teljes el-
hat, zongora-
Cim a kiadó-

ob iskolás lány
1-re lakát és
st kaphat zsidó
főző közel-
kiadóban.

ratu butorozott
sek, lehetőleg
használattal
é. - "Állandó
án 4-8 ig az
szerkesztőségé-
yesen.

tóket és kelim
legutányosab-
H. schne, Reg.
101, ajtó No 5.

deszen
Keletben!

CHER
MA
szám.

ézet, maly-
gyászati
ar, de ra-
el minden-
um a fő-
t elérhető.
et (átvilká-
a, Kvarcz-
eth.). Lift.
állomástól
ajdonosok:
ároly
i sebészeti
osa.

deleésnél
kozzon a

-ÖS

zámra

ben

maradtak-
n.

Szerkesztő- és kiadó
Hatal és nyomda

Kolozsvár, St. Baron
utca (Brassai-utca) 10

Telefon:
Szerkesztő és kiadóhivatal
177, 228 és 1047

1928. X. sz. --- 181

Arany díj pályamű-
ve és rvidéken is lej 5
szereplésben --- 5

NY KELET

ESZDŐ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAN
Romániában

Évesre	1050
Félévesre	550
Negyedévesre	290
Egy hónapra	100
Az előfizetési ára „Föld” című folyóirattal együtt hav-ként 10 lejjei drágább	
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	ek 40--
Egyezám ára	ek 3--

Két oldalról Németország felé

— Külpolitikai figyelő —

A mai nap folyamán két rendkívül érdekes és az első pillanatokban szinte hihetetlennek hangzó távirat futott be a lapok szerkesztőségébe. Az egyik távirat Varsóból jött és azt jelenti, hogy Trockij Németország katonai segítségét kérte a jelenlegi orosz kormány megbuktatásához. A másik távirat Párisból érkezett és szintén Németországgal van kapcsolatban, amennyiben arról van benne szó, hogy az egyik nagy francia lap szemrehányást tett Briand külügyminiszternek, amiért még nem írta alá a francia-román és a francia-jugoszláv szerződéseket, végül egyenesen meggyanúsítja a külügyminisztert, hogy Franciaország régi fegyvertársát elhagyta és Németországgal keres érintkezést.

A két jelentés közül bennünket a párisi érdekeltebből. Románia egész szellemi és politikai élete már hosszú évek óta a francia irány felé van beállítva és, noha éppen az utolsó hónapok folyamán látszólag emancipálta is magát Franciaország befolyása alól, ami különösen a nagy frank-deroutenál volt érezhető, amikor ugyanis a lej továbbra is szilárdan állt és a francia valuta értékesítésére a legkisebb mértékben sem reagált, le nem tagadható, hogy a két ország között olyan erős vérségi és egzisztenciális kapcsolatok vannak, amelyek ennek a viszonyoknak nemhogy a szétbontását, de még a meglazulását sem engedhetik meg. Románia szövetségstársa volt Franciaországnak a világháború alatt és ez a szövetségi misszió csak még erősebben vált szükségessé és lett életképesé azóta, hogy a Versaillesben és Trianonban megkötött békeszerződések fennmaradását biztosítani kell. Elsősorban tehát katonailag áll fenn a két állam között a kapcsolat és ez olyan szó, ami ugyszólván Románia és Franciaország minden egyéb vonatkozásának irányt szab.

De nem kisebb részessége van Franciaországnak a román szellemi életben. Mindaz, amit Románia irodalomban, művészetben és tudományban alkotott, francia szellemi határhoz vezethető vissza. Egészen francia mintára működik ezenkívül a román parlamentarizmus és országkormányzás is és nem várjuk el a súlyot, ha Poincaré keleteurópai pendantját Bratianu Jonelbel látjuk. Nem akarunk túllóni a célon azzal, hogy viszont a francia kultúrára gyakorolt román ellenhatásokról beszéljünk. De nem mondunk szót akkor, ha azt állítjuk, hogy a politikában és a jelenlegi európai helyzet fenntartásában Franciaországnak talán nagyobb, de legalább is ugyanolyan szüksége van Romániára, mint ennek a francia államra.

1918-ban és 1919-ben Európa térképe olyan éles vonalakkal rajzolódott újjá, hogy — az azóta lefolyt mindenféle szövetségellenes és szövetségközi zajlások ellenére — ezektől a vonalaktól egyetlen jöttányi eltérés nem történt és az antantból és a kizsantantból kiindulva, a jövőben sem történhet. A francia lap aggodalmait tulzoltaknak találjuk és azt hisszük, hogy rémképeket lát akkor, amikor feltételezi, hogy az európai politikában megtörténhet az eltolódás, hogy Franciaország a régi közép-európai hatalmak mellé állva, elhagyja jelenlegi szövetségeseit. Elméletileg főzhetnek ilyen tervek Párisban, de engedtesék meg nekünk, hogy azt mondhasuk: a gyakorlatban mi előbb érezzük a mai európai helyzet megkérdővonalait és közvetlenebbül vagyunk érdekelve az esetleges legeszkélyebb változásoknál, melyek azokban beállhatnak, ösztönösen jobban tudjuk tehát, hogy a helyzet hogyan alakulhat vagy hogyan nem alakulhat. Ezt a bi-

tos megérzésünket alátámasztja egyébként az a jelentés, amelyet ugyanekkor ma kaptunk és amely Diamandi párisi román követ hazaérkezéséről szól. Diamandi kijelentette, hogy a francia román szerződést két napon belül publikálni fogják. Lehetőség, sőt kívánatos is, hogy Franciaország barátságos viszonyba kerüljön Németországgal, de barátság és érdek között még nagy disztinkciók vannak. A francia-román és a francia-jugoszláv szövetséget az érdekek tartják fenn, a francia-német jóviszonyt pedig csak az udvariasság, vagy legfeljebb egyes pillanatnyi gazdasági szükségességek fogják fenntartani.

Külső hatásban groteszkebb és még a párisi táviratnál is valószínűlenebb a varsói jelentés. Ez a jelentés azt állítja, hogy Trockij, aki tudvaleg egy idő óta, Zinovjevvel együtt, bár más okokból, erősen támadja a jelenlegi Stalin-Rikov-Kamenev-kormányt, Németország katonai segítségét kérte volna a trojka megdöntéséhez. Ennek a jelentésnek a valószínűsége abban rejlik, hogy megnyitja azt a már tíz esztendeje falankszént bezárult várat, ami ma Oroszország és annak egy részén játszani elhízeléssel segítőcsapatokként egyszerűen bevonultatja a német hadsereget Moszkvába.

Aki figyelemmel kísért az orosz politikát, az észrevehette, hogy az két irányban jelentkezik: Ók senkit nem engednek be magukhoz, viszont annyi agítátort küldenek ki Európába és a többi kontinensekre, amennyit csak bírnak. Oroszország tíz esztendeje nem tárt fel magát a többi nemzetek előtt és észes hízebb- nagyobb konfliktusait, amelyek szomszédállamaival időközben keletkeztek, inkább eljettette és elhanyagolta, csak hogy ne kellessen nyíltan kiállani a porondra. A bagarabiai kérdés a legjellemzőbb erre. Amikor három évvel ezelőtt a bécsi tárgyalások megzakadtak, mindenki az orosz román háború kirobbanását várta.

Azóta közel ezer nap telt el és ez az ügy még ma is elintézetlen. Ugyanez a helyzet az orosz-kinai, az orosz-japán és az orosz-lengyel konfliktusoknál. Oroszország sehová nem vonul be, senkihez nem intéz ultimátumot, senkit meg nem támad, mert minden erejét hatalmas belső területének új alapokra való építésére gyűjti. Oroszország nagyon jól tudja, hogy abban a pillanatban, mielőtt rést nyit óriási testén, egy olyan érvágást engedett meg magának, amelybe, mai kaotikus állapotában még könnyen elvérezhet.

Neveztéses tehát azt hinni, hogy amikor kényszerítő külső konfliktusoknál nem mer szembeállni Oroszország az ellenfeleivel, akkor majd belső egyenetlenségeinek elintézésére fogja ellenfeleit beinvitálni. Mert jóllehet, létrejött Oroszország és Németország között egy baráti szerződés Rappalóban és legutóbb Berlinben, de állami és társadalmi berendezkedésében, egész világfelfogásában és megnyilatkozásában ez a két ország éppolyan ellentétben áll egymással, mint a külső megjelenési formájában is Oroszországgal ellenzéghént szembenálló Anglia, vagy Franciaország. A kurüczum pedig a varsói jelentésben az, hogy az orosz front összeomlásakor éppen Németország volt az, amely le- akor éppén Németország Svájból hazacsempészte Pombált vagonokban Svájból hazacsempészte Oroszországba a bolsevizmus apját, Lenint, Trockijt és vezérkarukat. Akkor ugyanis ez volt Németország érdeke. Olyan bacillusokat akart a cári Oroszország testébe csempészni, hogy az jödelig fel ne támadhaszon.

Legjobb minőségű cínazüst
gyertyatartók és díszlámpák
negy választékban
DUNKY & BEER
ékszerüzletben
Cluj, Piata Unirii 29. (Layda-cukrászda mellett).

Később, amikor a brazíliatovszki béketárgyalásokon a hazacsempészett forradalmárok, már mint Oroszország hivatalos vezetői állottak szemben a német delegációval, Németország maga is elijedt tettének súlyos következményeitől és Hoffmann tábornagy — mint emlékeztetés — dühösen az asztalra csapott kardjával, amikor az orosz delegáció tagjai kissé hangosabban merészeltek beszélni. A szövethatalmasságok hangja azóta még jobban megöblösödött, Oroszország helyzete többé-kevésbé megszilárdult és, ha még egyszer össetalálkoznának, Hoffmann tábornagy bizonyára még jobban verné az asztalt, vagy talán ellenkezőleg, egészen sihalgatna.

Csak összel tér haza külföldről a király

Bukarest, augusztus 11. A király orvosok rendeletére 21 napos kúrában gyomor- és bélbántalmak 17 éig marad az uralkodó, aki kúrárt tart és a grandvillei forrásoknál. Augusztus 18-án Párisba tér a király, ahol újabb orvosi vizsgálat alá, azután ismét Bagnoletben folytatja régi kúráját, Bagin Weinburg kastélyba utazik az utolsó hetes tartózkodásra, ahonnan csak később tér vissza.

A török összeesküvés per tárgyalása

Angora, aug. 11. A függetlenségi bíróság a tegnapi tárgyaláson kihallgatta Russukhi doktort, a haladópart központi tanácsának tagját, aki az Unionista vezérek berlini és oroszországi működéséről tartott hosszabb beszámolót. Elmondotta azt is, hogy Talat basa érintkezésbe lépett az angolokkal és kapcsolatokat keresett Sforza gróffal is. Aután Sákri bejt, az unionista párt főtitkárát és Azmi bejt hallgatták ki. Sákri előadta a Németországgal tervezett szerződés gongolatát. Ez kötelezte Törökországot a világháborúban való részvételre. Mahmud Serket pasa megkezdte, majd Hymli folytatta a munkát. A szerződést Sulajman Askeri, Nazim doktor és Szmail Dzsambolat dolgozta ki. Dzsambul pasa, a tengerészeti miniszter ellenezte a tervet és inkább Franciaország felé hajlott. Azmi ismertette a haladópart vezéreinek Bakuban megtartott konferenciája eredményét. Azután megalakították Berlinben a mohamedán forradalmi szervezetek unióját, majd innen kiszorulva, Oroszországba tették át székhelyüket. A függetlenségi bíróság ezután Nazim dr.-t hallgatta ki, aki az utolsó Talat kormány közoktatásügyi minisztere volt. Nazim kijelentette, hogy Talat a bolgárok veresége után azonnal lemondott, hogy a wilsoni békát ezzel is biztosítsa. Aután Eaver pasával Szabasztopolba ment. Eaver itt két hadosztályra támaszkodva, provizorius kormányt alakított. Közben Angliával is tárgyalásokat kezdett. Majd az egyiptomiak ajánlatot tettek neki, hogy vegye át csapataik vezetését. Szim Dzsavadzori a tráciai forradalom kiküldöttjei arra kérték, hogy bocsátkozzon tárgyalásokba Wrangellal, hogy az csapatait Görögország ellen vezesse. A tráciai forradalom vezetését végre is Behaddin Haskir vállalta magára. Ez a forradalom egy Berlinben kötött megállapodás alapján kezdődött.

URAK! Kár a benzinért! Mert aki a pénzt szereti, az harisnyáját csak Sipos-nál veszi Cluj, Reg. Ferdinand-ut 8 sz. 2

Az első kongresszus

Achad Haam levele L. Jaffehoz, a tel-avivi „Haarec” szerkesztőjéhez. Est a levelet Achad Haam, aki most ünnepli a hetvenedik születésnapját, a Palesztina-mandátum előtt írta barátjának, L. Jaffének. A levél mindennek ellenére éppen most, a palesztinai gazdasági krízis idején, nagy aktualitást nyert.

Kedves barátom, azt akarod, hogy albumod számára írjak valamit az első kongresszusról. Szívem erősbben ver és lelkemet gyász borítja, ha most, erőim vége felé visszagondolok a drága jó napokra. Éveim teljében voltam akkor és irodalmi és szociális működésem a fejlődés csúcspontját érték el. Még nem mult akkor egy éve, hogy megalapítottam a „Haviloacht.” Szívvel, lélekkel foglalkoztam ezzel a folyóirattal, és szerettem volna, ha a zsidó nép legjobbjainak szeretetét nyerem meg általa. Akkor jött az első kongresszus, amely életünkbe valószínű forradalmat hozott. Nyugat felől új emberek és új gondolatok nyomultak hozzánk és mozgalmunk új arcát nyert, megváltoztatván régi „keleti” formáját. Én pedig mint a „Haviloach” szerkesztője és tanúja az eseményeknek, úgy éreztem, hogy kötelességem a nagy nyilvánosság előtt megmondani, hogy az új eseményekkel szemben mit tartok igaznak. Magtartottam régi álláspontomat, a harcok álláspontját, amely nem a politikai győzelmet követeli a colonizmusban, hanem a nép szellemi átszűrését. Ma is azt mondom, nem a nacionalizmus, hanem a charter hozzák nekünk a zsidó államot, legalább is addig nem, amíg a zsidó államot nem zsidósították. Nagy kár, hogy a mai helyzetet részben a magyarok okozták, akik a mai helyzetet részben magyarázzák az én szememben. De van egy dolog, amire rá kell néznie a zsidó népnek, mert felülően pregnáns és világosítja ezt a mi nagy problémát.

...és várjuk a mandátum helyét. Semmi kétség, hogy abban az esetben, ha a dokumentum szankciót nyer, politikai helyzetünk Palesztinában megerősödik és hogy az egész munka erről a részről normálisabb formát fog ölteni. Mégis — kérdezzétek csak meg azokat, akik közel állnak a palesztinai munkához, kérdezzétek és ők meg fogják mondani, hogy szívük tele van gondokkal és önmaguktól kérdezik: mi történik akkor, ha a mandátum ratifikálása után sem fog felébredni a nép arra, hogy előteremtse a szükséges anyagiakat és meg hozza a kívánt áldozatot. Amíg nincsen mandátum, addig valahogy vigasztalódunk és igyekezzünk magunkkal és másokkal elhitetni, hogy a zsidó nép várja a mandátum jóváhagyását, de aztán meg fogja mutatni az egész világnak, hogy mit tud és mit akar csinálni Palesztinában. De mit fogunk önmagunknak és másoknak mondani, ha a „halott” mégsem fog feltámadni? Hiszen vannak jelek, amelyek beigazolják látszanak, hogy a halott nem igen akar feltámadni, legalább is nem olyan mértékben, hogy mindazt megvalósíthatná, amire a palesztinai mandátum engedélyt ad nekünk — olyan engedélyt, amely alapjában véve kötelesség.

Akkor megírtam: „A zsidó állam ellenfelei kételkednek abban, vajjon lehetséges lesz-e a népek hozzájárulását megszerezni egy ilyen állam létesítéséhez. Én azonban úgy gondolom, hogy még súlyosabb a kérdés, vajjon ha megkapjuk a hozzájárulást, hogy akkor a mi mai normális helyzetünk mellett tudunk-e élni ezzel az ajándékkal.

Huszonöt év már, hogy a munka az első kongresszus által leszögeezett alapelveken folyik és most még mindig a nagy kérdés előtt állunk. A népek hozzájárulását, amelyet első feltételként óhajtottunk, bizonyos tekintetben már megszereztük, a mi morális helyzetünk azonban most ép úgy, mint akkoriban utját állja a fej-

lődés gyors és egészséges tempójának. Öreg vagyok, erőim hanyatlanak, érzem végemet és nagyon kételkedem benne, vajjon megadatik-e nekem: „látni a vigaszt”. Tíz évvel fiatalabbak vagytok, erőtök és energiátok teljében, nektek kötelességek merészen szembenézni az adott igaz helyzettel, a való-

sággal és kötelességek legjobb erőitök a nép anyagi helyzetének javítására fordítani, a belülről való morális regenerációra kell sulyt helyeznetek, mert csak akkor van remény arra, hogy népünk közeledjék Erec-Jiszraelben való nemzeti céljaink felé és hogy „szemetekkel lássátok azt”.

Bulgária hajlandó semleges határzónát létesíteni Jugoszláviával

Szófiában teljesíthetetlennek tartják a szerb-román-görög jegyzék feltételeit Olaszország intervenciál a román kormánynál Bulgária érdekében

(Szófia, augusztus 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bolgár kormány kommunikált adott ki a Jugoszláviával támadt legutóbbi incidens ügyében. Jugoszlávis jegyzékére, amelyben a legmesszebbmenő elégtételt követelik a bolgár kormánytól, most hivatalosan közlik, hogy hajlandók közös semleges zónát létesíteni a határon, amelyben közösen tartanak fenn a rendet. Rakics szófiái jogoszláv követ, aki néhány napig Belgrádban tartózkodott, ma visszaérkezett a bolgár fővárosba, de a jugoszláv kormány jegyzékét mindeztideig nem nyújtotta át. Valószínű, hogy a jegyzéket szerdán, vagy csütörtökön fogják átadni a bolgár külügyminisztériumban.

A jegyzék átadásának késését azzal magyarázzák, hogy az eddigi tervvel szemben valószínűleg Jugoszlávia, Görögország és Románia követi kollektív jegyzéket fognak átadni, amelynek ismeretes szövege, mint a belgrádi sajtó már közölte, Bulgáriában nagy konsternációt keltett. Teljesíthetetlennek mondják azt a követelést, hogy a bolgár kormány oszlissza fel a macedón komitét. Ez egy titkos társaság, amelyet nem igen lehet megfogni. Ha pedig Jugoszlávia azt akarja, hogy tartóztassák le a macedón komitét ismert vezetőit, annak csak az lesz a következménye, hogy fiatalabb, hevesebb elemek ragadják magukhoz a vezetést és ebből nagy veszély származhatik.

Belgrád, augusztus 11. A szófiái jogoszláv követ által átnyújtandó jegyzék három pontot tartalmaz. Ezek a „Vreme” szerint a következők:

- 1. A macedón komitét feloszlatása,
2. A komitási vezérek kiszolgáltatása,
3. A legutóbbi határc incidensek által elpusztult családtagjainak kártalanítása.

Bukarest, augusztus 11. A kormány szófiái magánforrásból arról értesült, hogy a komitási támadásokat a bolgár kormány beleegyezésével a legnagyobb titokban készítették elő. A kormány a fölkelés megtervezésére két magasrangú tisztet rendelt haza, akik eddig Romában teljesítettek szolgálatot. Ez a két tiszt képezte ki katonailag a komitásokat, akiket azután különböző kaszárnyákban szereztek fel.

riumban és közölte, hogyha Románia nem hajlandó egyházi Bulgáriával szemben tanúsított magatartását, úgy Olaszország megtagadja a már megígért 200 millió líras kölcsön folyósítását.

A szófiái híradással szemben Bukarestből azt jelentik, hogy Jugoszlávia, Görögország és Románia szófiái követi ma átnyújtották kormányaik kollektív jegyzékét a bolgár külügyminisztériumban és hozzátették, hogy a jószomszédság érdekében szükségesnek tartják, hogy a bolgár kormány formális biztosítékokat nyújtson a komitási betörések megismétlődésének megakadályozására vonatkozólag.

Ezzel kapcsolatban Mitilinen külügyminiszter ma fogadta Pomenov bukaresti bolgár követet.

A külügyminiszter ma Kolas bukaresti görög követtel is megbeszélést folytatott a komitási betörései ügyében.

Sadoveanu írói jelölt a kormány a biharmegyei mandátumra

Dr. Lázár Aurél kategórikusan cáfolja a néppártba való belépésének híreit

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnap esti minisztertanács után nemcsak Averescu miniszterelnök, de több ellenzéki pártvezér is otthagya a fővárost, hogy valamelyik klimatikus üdülőhelyen pihenjen ki a legutóbbi politikai ciklus fáradtságát és izgalmaikat. A pártvezérek csaknem valamennyien keserűvív, vagy hízókúrát tartanak valamelyik külföldi, vagy belföldi fürdőben és a napi politika intézésének ügyei az ugyanevezett „második garnitúrára” maradt, amely a nyári politikai holt szezon ellenére is szerényen készül az időszaki választásokra.

Lázár Aurél hű marad

A politikai életnek a közeljövőben egyedül eseménye a szeptember 6-iki időszaki választás. Az önzés fúziós és kollaborációs tárgyalások a néhány szóba jöhető újabb mandátum megszerzésének érdekében haldudnak.

Néhány nappal ezelőtt híre járt annak, hogy dr. Lázár Aurél a biharmegyei nemzetipárt legmarkásabb vezére, azzal a tervvel foglalkozik, hogy belép a kormánypártba vagy csatlakozik a Goldis frakcióhoz abban az esetben, ha ő lesz a biharmegyei választás egyetlen képviselő-jelöltje. Az érdekes hír főképpen arra támaszkodott, hogy a közeli időszaki választásokra egyetlen jelölt nevét sem korpoltálja a kormány. Dr. Lázár Aurél most érkezett haza Karlsbadból és munkatárunk előtt kategórikusan megcáfolta, mintha hűtlen akarna lenni ahhoz az évtizedes multu politikához, amelyet

pártja képvisel.

Ezt a hírt egyébként megcáfolja az a körülmény is, hogy mára már forgalomba került a kormánypárt, biharmegyei jelöltjének neve. Ma délelőtt ugyanis Jacob József volt prefektus vezetésével a biharmegyei néppártnak egy küldöttsége kereste fel a belügyminisztériumban Garoflid helyettesminiszterelnököt, akivel az időszaki választásokról folytattak megbeszéléseket.

A megbeszélés befejezése után a küldöttség felkereste lakásán Mihail Sadoveanu, híres román író, akinek felajánlották a biharmegyei mandátumot. Sadoveanu elfogadta a küldöttség ajánlatát és megígérte, hogy propaganda körútra utazik Biharmegyébe.

Bucuresti-Bukarest, augusztus 11. A „Politika” című lap szerint Lupu és Mihalache megegyeztek az olasztili értekezleten, hogy a parasztpárt elnökevé Pan Halippát fogják megválasztani Mihalache helyébe, skinek elnöki mandátuma lejárt.

Zongorák olcsóbbak lettek!

Sikerült egy bécsi zongoraraktaért előnyösen megvennem, amíg a készlet tart, leszállított árak.

Sternberg — Oradea
Bulevardul Regele Ferdinand 14.

(Cluj-) tudósítójá vári büir szenzációk perét. A meg és el gépészet tárgyaláso tételt, jól amit a bir kiszabott önként jel

Elmond letlenül be észrevette, számozásu asztalon. M szekrényét pos volt. F mert döntő bünyösségér valaki járt mégsem tet a bajba. Mi nevü ismerő Szikszay fej

A bírósá zelnék nyil dr. Ilea ügy jében biro kérte a bir vegye a mo zon ítéletet.

A vádbes szült, aki Gr Elmondotta, volt a megsz Reflektálva s hogy közökir jegy — mond igazgatóság é tartamára meg lam, mint az fordul, bizony Majd rátét szerint Grünst városi Sonnen jegyek az ő cí ez is Parizer fedezte magát

Nistor Virg X ntopol Const viden bebizony amely szerint igazgató érkezé dikán telefonon tozkhódó Parizer sorban igazolta amely szerint de egyetlen telefon és Brassó között sem készíthette sorban a Sarpic mon igazgató érk egyik megbizott már régen átlépte Jakobi Emil Moldován pénzüg Traian dr. Sinko rosnök védelmébe dr. Sogan Anita

A perbeszédh itélethozatalra vor u'an a nagyzan u között kihirdették mennyi vádlottak Parizer elsr nem és bolgár amp André m k leszállítják a vizsg hónap és 24 napot

Másfélévi börtönre ítélték Grünstein igazgatót, a mozijegy-panama fővádlottját

Az ítélet kihirdetésekor Grünstein leánya idegrohamok kaptott. A többi vádlottakat feltételeesen szabadlábra helyezték

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szerdán reggel folytatta a kolozsvári büntetőtörvényszék Filipescu-tanácsa a szenzációkban bővelkedő mozijegy-panama ügyét. A tárgyalást reggel kilenckor kezdték meg és elsőnek Szikszay Antalt, a Select-mozgó gépészt hallgatták ki. Szikszay az előző napi tárgyaláson kerekén megtagadta a vallomástételt, jóllehet ő a pör koronatanuja. Büntetése, amit a bíróság csökönyös hallgatása alkalmával kiszabott rá, ugyilátszik hatott, mert ma reggel önként jelentkezett vallomástételre.

A koronatanu felőri a pénzzokrányt

Elmondotta, hogy a csalásra ő jött rá. Vélletlenül bent járt a pénztárhelyiségben, amikor észrevette, hogy két példányban ugyanolyan számozású és színű jegyömbök hevernek az asztalon. Még aznap este feltörte a pénztár szekrényét és megállapította, hogy gyanuja alapos volt. Feljelentést azért nem tett azonnal, mert döntő bizonyítékot akart szerezni Parizer bűnösségéről. Másnap Parizer hangoztatta, hogy valaki járt a pénztárhelyiségben, de feljelentést mégsem tett, mert saját magát huzta volna be a bajba. Miután a személyes vizsgálatot Dima nevű ismerőseivel még egyszer végrehajtotta, Szikszay feljelentést tett a Sarpic-igazgatóságánál.

A bíróság Szikszay kihallgatásával befejezték nyilvánította a tanúkihallgatást. Eután dr. Ilea ügyész emelkedett szólásra. Vádbeszédében bizonyította a vádlottak bűnösségét és kérte a bíróságot, hogy közokirathamisítások vegye a mozijegy-panamát és ezen az alapon hozzon ítéletet.

Jogi vlla a mozijegy-ről

A vádbeszéd után dr. Fabius István beszélt, aki Grünstein André védelmét látta el. Elmondotta, hogy Grünstein is csak eszköz volt a megszökött főbűnös Parizer kezében. Rifejtálva az ügyész szavaira, megcélolta azt, hogy közokirathamisításról lenne szó. A mozijegy — mondotta — nem egyéb, mint a mozi igazgatósága és a közönség között egy előadás tartására megkötött szerződés, amelyből az állam, mint az nagyon sok magánokiratnál előfordul, bizonyos összeget adó címén lehuz.

Majd rátér a vád azon kitételére, amely szerint Grünstein okvetlen bűnös, mert a nagyváradi Sonnenfeld nyomdánál készült hamisított jegyek az ő címére jöttek. Bizonyította, hogy ez is Parizer manővere és ezáltal már előre is fedezte magát az esetleges vád alól.

Bűnös-e Grünstein?

Nistor Virgil dr. rövid beszéde után dr. X utopel Constantin emelkedett szólásra és röviden bebizonyította, hogy a vád azon része, amely szerint Solomon Constantin bukaresti igazgató érkezését Grünstein december másodikán telefonon közölte volna a Brassóban tartózkodó Parizerrel, teljes lehetetlenség. Elsősorban igazolta a postaigazgatóság irásával, amely szerint december elseje és ötödike között egyetlen telefonvonal sem működött Kolozsvár és Brassó között és így Grünstein semmiestre sem készíthette elő Parizer székését. Másodszorban a Sarpic igazgatósága egyidejűleg Solomon igazgató érkezésével Brassóba is elküldötte egyik megbízottját, csak hogy akkor Parizer már régen átlépte a bolgár határt.

Jakobi Emil dr. Pintileanu jegyellenőr és Moldován pénzügyellenőr védelmében, Giurgiu Traian dr. Sinkovics Emma és Erzsébet pénztárosnők védelmében és végül Ciudariu Viktor dr. Sogan Anita védelmében beszéltek.

Törvény nevében!

A perbeszédnek utána a bíróság ítélethozatalra vonult vissza. Rövid tanácskozás után a nagyvárui hallgatóság fészült figyelmű közölte kihirdették az ítéletet. A bíróság valamennyi vádlottat bűnösnek találta a vádban. Parizer ellen nem hozhattak ítéletet szökhése és bolgár állampolgársága miatt. Grünstein Andreét másfél évi börtönre ítélték, de ebből lezámították a vizsgálati fogságban eltöltött 7 hónapot és 24 napot.

Az ítélet hallatára Grünstein leánya idegrohamot kapott. Moldován János pénzügyi ellenőrt a vád alól felmentették, de utasították a pénzügyigazgatóságot egy házvizsgálat megkezdésére. Pintilea Gavrillt 8 hónapi fogsárra, Sinkovics Emmát és Erzsébet 5-5 hónapi fogsárra ítélték. Anita Sogané, Parizerék volt ezobalányát a tárgyalás folyamán beigazolódott lopás elkövetéséért 3 havi fogsárra ítélték.

Az ügyész a büntetés szigorítását kérte, majd a védők is felelősek. A bíróság határozatának értelmében a tábla felelősségi tárgyalásig valamennyi vádlottat, Grünstein kivételével szabadlábra helyezték. Grünstein védői kérték védenek szabadlábrahelyezését, amit a bíróság csak ötszáz ezer lej kaució ellenében volt hajlandó megadni.

Haditörvényszék elé kerül a kémkedéssel vádolt három Héjjas-különítményi tag

A cseh területen elfogott kémek összeköttetésben álltak Leirer Amália gyilkosával

(Prága, augusztus 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Magyarország részére történt kémkedéssel gyanúsított Hedeckák, Donald és Breitter Géza ellen befejezték a vizsgálatot. A letartóztatottak szeptember 6-án kerültek az olomúzi haditörvényszék elé. A vizsgálat kiderítette, hogy Leirer Amália gyilkosával, aki Sternbergben gyilkolta magát.

Viharos jelenetek között zajlott le a versaillesi nemzetgyűlés

A kommunisták az Internacionálét énekeltek. Poincaré javaslatát 671 szóval 144 ellen elfogadták

Franciaország közeledést keres Németország felé?

Az „Echo de Paris” erőlesen támaszolja Briand külpolitikáját. Azt kérdezi, miért nincs még mindig a francia-román és a francia-jugoszláv szerződés aláírva. Európa többi államai egymásután szerződnek, csak Franciaország lomhaskodik. Feltétele, hogy Briand közvetlen érintkezést akar Németországgal és ezért cserben hagyja eddigi barátait. Ez teljes felbontása az antant eddigi politikájának.

Diamandi párisi román követ ma Bukarestbe érkezett és hosszabb kihallgatáson jelent meg Mitilincu külügyminiszternél. A francia román szerződést két nap múlva fogják publikálni.

(Páris, augusztus 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A versaillesi nemzetgyűlés tegnap délután fél 10-kor kezdődött. De Selvas szenátus-elnök nyitotta meg az ülést és javaslatára az 1871-bi alkotmányozó nemzetgyűlés programját fogadták el, majd elhatározták, hogy a javaslatok mellett, vagy ellen csak egy-egy szónok szólhat fel.

Azután Poincaré felolvarta javaslatát, amelyre kimondták a sürgősséget és a kamara és szenátus tagjaiból alakított bizottsághoz utalták. A bizottság kisebb módosításokkal megszavazta a törvényjavaslatot. Az ülést ezután felfüggesztették.

Délután 6 órakor nyitották meg újból a nemzetgyűlést. A szocialisták és kommunisták obstrukcióba kezdtek és ellenjavaslatokat terjesztettek elő. Nagy zaj keletkezett, úgy, hogy Cherón előadó beszédét nem is lehetett hallani. A látma csak Blum szocialista beszéde alatt

állt el, aki támaszta a kormányt a nemzetgyűlés összehívása miatt és kétségát fejezte ki a törvényjavaslat tervezte amortizációs pénztár felállításának hitelé följött.

Erre Poincaré szólalt fel újból, védelmébe véve javaslatát, majd Doriot kommunista támaszta a kormányt és a miniszterelnököket, mire többszöri rendutasításban részesült, végül az elnök felszólította, hagyja el a szónokot. Doriot vonakodott a felszólításnak eleget tenni, úgy, hogy az elnök kénytelen volt felfüggeszteni a tanácskozást, miközben a kommunisták az Internacionálét énekeltek.

Az ellenzék obstrukciós kísérletei miatt a házszabályok szigorát alkalmazták és bezárták jelentették ki az általános vitát, majd az ellenzék javaslatokat elvetve, Poincaré törvényjavaslatát 671 szavazattal 144 ellen megszavazták. Az ülést fél 11 órakor ért véget.

Angliát felszólítják, hogy kezdje meg a Palesztinamunka aktív támogatását

A cionista Akciónskomité határozata. Az Exekutive új tagjai

(London, augusztus 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cionista Akciónskomitének az angol fővárosban tartott tanácskozása befejezést nyertek. Eután a pórtálasztásokat ejtették meg az Exekutívából kivált Cowen, Rupp és van Vriesland tagok helyébe. A választás a következőkre esett: dr. M. D. Eder, Felix Rosenblith és M. Diezergoff. Dr. Eder és Rosenblith, mint a szervezeti osztály tagjai valószínűleg Londonban fognak működni, míg Diezergoff, aki a városi kolonizációt vezeti, Palesztinában fog dolgozni. A Kereső Hívás főhivatalát — mint ismeretes — J. Nealemba teszik át. A kivált dr. Cowen helyett az Exekutive Leib Jaffét és dr. Hantket jelölte ki. Pótválasztásokat ejtettek még meg a zsidó nemzeti alap direktóriumában is.

Az Akciónskomité a következő határozati javaslatot fogadta el: „Megállapítja az Akciónskomité, hogy a palesztinai cionistamunka a Balfour-deklaráció óta nagy energiával, valamint jelentős pénzüsszegekkel annyira elősegítette a zsidó otthon ujjáépítését, hogy ezzel a mandatárius hatalom, valamint a világ közvéleménye előtt beigazolódott a zsidó nép

sakarata és tehetsége arra, hogy saját nemzeti otthonát Palesztinában fel tudja építeni. Ez idő alatt a mandatárius hatalom főleg egy jól megszervezett adminisztráció megalkotására és a közbiztonságnak az országban való fentartására szorított, ami alapján véve feltétele is az ország szabad és biztos fejlődésének. Ezzel szemben lényegében a zsidó ujjáépítés aktív elősegítését elmulasztotta. Különösen a kincstári földek, az állampolgárossítás, a zsidó önkormányzat, a biztonsági szolgálat a bevándorlás szabályozása és közmunkák tekintetében — amint ezekről a cionista világszervezet és a Vaad Leuminak a Népszövetség mandatárius bizottságához beadott memoranduma részletesen beszámol — a zsidó követeléseket részben teljesítetlenül hagyta.

Az Akciónskomité úgy véli, hogy most, amikor Palesztinában már egy bizonyos stabilizáció tapasztalható, egyúttal eljött annak az ideje, hogy a cionista világszervezet, mint Jewish Agency, a mandatárius hatalommal szemben a zsidó ujjáépítés aktív támogatása megkezdését követelje, amelyre a mandátum szerint egyébként kötelezte is magát. Ebből a célból

gusztus 12
tőket a nép
ítani, a belül
sulyt helyez
ny arra, hogy
en való nem-
tekekkel lássa-

ónát

eltételeit
znál

mükét adott
k, amelyben a
k, hogy haj-
enn a rendst.
ma visszaér-
nyújtotta át.
külügyminis-

ekkel szemben
ognak átadni,
konsternációt
oszlissa fel a
pedig Jugo-
csak az lesz
és ebből nagy

a nem hajlandó
sejtett magatar-
a a már meg-
sítését.
Bukarestből azt
szág és Románia
mányaik kollek-
isztinában és
érdeklében stü-
mágy formális
betörések meg-
onatközölg.
külügyminis-
ter követet.
bukaresi görög
t a komitások

megyei

sének hírt

folja az a körül-
omba került a
jének neve. Ma
volt prefektus
artnak egy kül-
nizisztériumban
söt, akivel az
ak megbeszélé-

n a küldöttség
saru, híres ro-
a biharmegyei
ita a küldött-
gy propaganda

us 11. A „Po-
s Mihalache
zleten, hogy a
pit fojzák meg-
skinek elöki

k lettek!
árt előnyösen
leszállított árák.
radea
and 14.

Cal. Motilor
telefon 877

UJ KELET

szükségesnek tartja az Akcióskomité, hogy a mandatórius hatalom karöltve a Jewish Agencyvel, lefektesse és kinyilatkoztassa a követ-

a kormányzónak arra, hogy állampolgársági kérvényeket minden indokolás nélkül vissza-

kai helyzetben egyáltalában nem lehet szó változásokról a kormányban és nagyon valószínű, hogy ebben az évben már nem is fog változás történni.

A politikai helyzet tisztázódásának főkritériumát a költségvetés adja meg. Igy kérdés az, vajjon a jelenlegi, ugynevezett vámtöbbséggel akarják-e megszavaztatni a költségvetést, vagy pedig valamilyen kompromisszum útján meg-

A cseh fascisták követelik Gajda tábornok rehabilitását

Benesi vádolják a botrány feloldozásával. Tavasszal lesz az új elnökválasztás

(Prága, augusztus 11. Az Uj Kelet tudósítójától) A fascista "Narod" ma ismét lelkes cikket közöl Gajda tábornok mellett és azt írja, hogy a vezérkari főnök ügye még koránt sem csepen elintézve, sőt most kezdődik igazán.

között szó volt arról, hogy a fascisták és a nemzeti demokrata párt kartellit létesítenek, amely Kramárt jelöli a köztársasági elnöki tisztségre.

Benes nem mond le

A Gajda ügyvel kapcsolatban a cseh sajtó egyrészt olyan hírek jelentek meg, hogy Benes külügyminiszter le akar mondani és ez a lemondás már a közeli napokban meg fog történni.

A kormány rekonstrukcióját mindenesetre szükségessé fogja tenni a jövő tavasszal megejtendő köztársasági elnökválasztás, amely olyan hatalmas alkotmányjogi aktus, hogy azt egy hivatalnokkor-

Benes külügyminiszter jelenleg Kistapolcsányban tartózkodik Masaryk elnöknel, ahol az elnök a napokban valószínűleg vendégül lát több más politikus is.

A belgák két várost visszaadnak Németországnak

(London, augusztus 11. Az Uj Kelet tudósítójától) A "Daily Telegraph" diplomáciai levezetője azt a szenzációs jelentést közli, hogy Belgium a német kormány segítségéért, amelyet a frank stabilizálásánál nyújtott, vissza fogja adni Malméd és Eupen városokat Németországnak.

Calles mexikói elnök felbujtással vádolja a Vatikánt

A katolikus klérus megtagadta az engedelmességet az állam törvényeivel szemben

(Mexikó, augusztus 11. Az Uj Kelet tudósítójától) Calles köztársasági elnök tegnap este magához kérte a Mexikóban tartózkodó külföldi újságírókat. Közölte velük, hogy a mexikói kormány a teljes vallászatadság elve alapján áll és egyetlen vallás lelkészait se akadályozza meg funkciójuk elvégzésében, feltéve, ha a lelkészek is épügy engedelmességet a törvénynek, mint az állam bármely más polgára. Valamennyi mexikói vallásfe-

kezet a törvény alapján áll, csupán a katolikus klérus tagadta meg az engedelmességet a törvény-nyel szemben. A vatikán a mexikói katolikus papok eljárását mindenteképpen támogatja.

Bethlen István nyilatkozata Magyarországnak Romániához való viszonyáról

„Romániával a viszonyunk a mostani kormányváltozás után érezhetően megváltozott“

(Róma, augusztus 11. Az Uj Kelet tudósítójától) Bethlen magyar miniszterelnök nyilatkozott a "Polpo d'Italia" munkatársa előtt Magyarországnak az utódállamokhoz való viszonyáról.

országokkal a viszonyunk állandóan javul. — Magyarországnak a szocializmustól és a kommunizmustól nem kell félnie, mert a magyar nép legnagyobb része földmivelő, nem ül fel a szociáldemokratáknak.

Magyarországnak a kisananttal semmi néven nevezendő kapcsolata nincsen, csupán a kisanant egyes államaival van összeköttetés. Jugoszláviával való viszonyunk u'óbb meglehetősen javult. A fűgő kérdéseket sikerült elintézni és tovább haladunk a kedvező kibontakozás felé.

Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy lesz-e további komplikáció a frankhamisításban a miniszterelnök kijelentette, hogy a frankhamisítás nem fog többé előidézni zavart sem a belpolitikában, sem a külpolitikában.

Az FTC Kolozsváron. A kolozsvári egyesületek újabb csomagjával kedveskednek a kolozsvári sportgurmandoknak. A budapesti FTC villághírű többszörös bajnokcsapata fog Kolozsváron játszani a Haggibbor-KAC kom-

Díszszázad az elcsapott generális tiszteletére

A „Raid“, amely tudvslevőleg a nemzeti demokrata párt hétfői lapja, kérdést intézett Gajda tábornokhoz arra nézve, hogy mi igaz nyugdíjaztatási kérelme ügyében.

A nemzeti demokrata párt egyébként a nemzetvédelmi minisztérium kommunikációjának kiadása után is folytatja agitációját a tábornok érdekében.

A kassai gyűlés

Kassán nagy népgyűlést tartottak a kelet-szlovenszkói csehszlovák polgári pártok. A kassai népgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a Gajda-ügyvel kapcsolatban egyes körök vizsályt szit-

A Hradcsin ellen

Gajda tábornok ügye politikai körökben élénk megbeszélések tárgyát képezi, míg a baloldali sajtó helyesli Gajda nyugdíjaztatását, a klerikális és agrárpárti lapok mérsékletet tanúsítanak és további felvilágosítást kérnek, hogy a közvélemény megnyugodjon.

A „Nová Prace“ című lap szerint az utóbbi napokban élénk megbeszélések folytak a fascisták és Gajda tábornok hívei között. Többek

Ar Uj szide Kelet... az Uj Kelet elnök... az Uj Kelet elnök... az Uj Kelet elnök...

— Szeptemberi külügyminis... lineu külügy... Genfben, hogy... ülészakának... külügyminisz...

— Végleges g... gitimisták t... cal monarchi... rint a magy... szakadás áll... sékeltek töm... eifelejteni, a... gróf, Pallavi... István alkot... nem kapható... az első csop... felé orientál... a Habsburg... a Habsburg... ellen lépéne... nak sikerre... rásy lequei... lyozni akari... rolyi József... Etél függet... ción szerint... bizalmas tár... ügyében. Ea... terjednek, h... is sikerül a... szerint ebbe... Albrecht kö... narchisták... Olaszország... ország szere... goszláviát, nem lenne... lyozására.

— A... nagykeres... tik: A cseh... között tud... madtak a c... fascistaellen... ebben az ü... ltkozatot... találtak ele... elnök Prág... tárták csak... mgerősítés... tusi elnök... sereg főpa... toglio vez... oroszláner... köztársaság...

— Kil... tát. Tudós... harc nyert... károlyi já... galmazott... pert a pos... elhelyezés... is többet... ott kezdő... az érmihá... den nyu... semmi, ez... érdekesség... Horváth... adta vissz... nélkül ha... sajátította... en anyag...

HIREK

Ar Uj esido Keleti az egyetemes...
Az Uj esido Keleti az egyetemes...
Az Uj esido Keleti az egyetemes...

Az eszo naplo

Csütörtök

5685. Elul 2.
1926. ang. 12.

Szeptember elejen utazik Genbe a
kultugyminiszter. Bukarestbol jelentik: Miti
lineu kultugyminiszter szeptember elejen utazik
Genbe, hogy részt vegyen a Népszövetség őszi
ülésszakának munkáiban. Az előkészületeket a
kultugyminisztérium augusztus 20-ig befejezi.

Végleges a szakadás a magyar le-
gitimisták táborában. Bécsből jelentik: Bé-
csi monarchista körökben elterjedt hírek szer-
int a magyar legitimisták táborában teljes
szakadás állott be. Az egyik frakcióba a mér-
sékelték tömörülnek, akik hajlandók Budor-
söt elfelejteni, a másik frakciót Andrássy Gyula
gróf, Pallavicini György ögróf és Friedrich
István alkotják, akik semmiféle kiegyezésre
nem kaphatók. A bécsi monarchisták szerint
az első csoport, a mérsékelték tagjai, a kormány
felé orientálódnak és így akarják visszahozni
a Habsburgokat. Andrássyék szerint azonban
a Habsburgok helyesen tennék, ha a kormány
ellen lépnek fel, mivel így inkább számíthat-
nak sikerre. Ezzel van összefüggésben And-
rássy lelei ői utazása is. Andrássy ellensu-
lyozni akarja a kormányval békülni akaró Ká-
rolyi József gróf befolyását Zita császárnőre.
Ettől függetlenül a bécsi legitimisták informá-
ciói szerint a mérsékelték és a kormány között
bizalmas tárgyalások folynak Ottó királysága
ügyében. Ezek a tárgyalások még arra is hi-
terjednek, hogy mi történjék, ha Ausztriában
is sikerül a restauráció. A magyar legitimisták
szerint ebben az esetben a két trónt Ottó és
Albrecht között kellene megosztani. A mo-
narchisták tervük megvalósításában biznak,
Olaszország és Románia támogatásában. Olasz-
ország szerepe az, hogy sakkban tartsa Ju-
goszláviát, miáltal Csehszlovákiának egyedül
nem lenne elég ereje a restauráció megakadá-
lyozására.

A csehszlovák fehér oroszlanrend
nagykeresztje Mussolininak. Prágából jelen-
tik: A csehszlovák köztársaság és Olaszország
között tudvalevőleg mélyreható ellentétek tá-
madtak a cseh szociáldemokraták részéről való
fascistaelenes megnyilatkozások miatt. Bécs
ebben az ügyben a prágai olasz követnek nyi-
latkozatot tett, melyet azonban Rómában nem
találtak elegendőnek. Tittoni olasz szenátusi
elnök Prágában tárgyalat Benessel s ekkor tisz-
tázták csak az ügyet. A kölcsönös jó viszony
megerősítéseként Mussolininak, Tittoni szená-
tusi elnöknek, Diaz tábornoknak (az olasz had-
sereg főparancsnoka a világháborúban) és Bat-
tochio vezérkari főnöknek a csehszlovák fehér
oroszlanrend nagykeresztjét adományozta Maaryk
kötétkészségi elnök.

Kilakoltatják az érmihályfalvai pos-
tát. Tudósítónk jelenti: Hosszu és elkeseredett
harc nyert befejezést a mult héten a nagy-
károlyi járásbírósnál. Horváth Sándorné nyu-
galmazott érmihályfalvai postamesterü indított
pert a posta ellen, amely az ő házában nyert
elhelyezést havi 500 lej bérért, amelynek adója
is többet tesz ki. Horváth Sándorné kálváriája
ott kezdődik, mikor 1922-ben elmozdították
az érmihályfalvai postafőnökségi állásából min-
den nyugdíj nélkül. Ebben még nincsen
semmi, ez még ma is napirenden van. A dolog
érdekesége, hogy az ötszobás postaépület is
Horváthné tulajdonát képezi. Ezt azonban nem
adta vissza a posta, hanem minden rekivírálás
nélkül havi 500 lej „bérért“ egyszerűen ki-
sajátította a házat, amely Horváthnének egyet-
len anyagi forrása volt, mert bérbeadásából

tartotta fenn magát. Hiába folyamodott Hor-
váthné fűhöz-fához, hogy rendes házbért fizese-
senek. Felajánlotta, hogy vegyék meg a házat,
majd a kormányhoz fordult, kérvényei meg-
járták Mosoiu tábornok, Tatarescu, ujabban
pedig Averescu, Goga és a többi miniszterek
írásztalait eredmény nélkül. Legutóbb, midőn
Bucsan belügyi államtitkár választási körútján
Mihályfalvát is meglátogatta, Horváthné sze-
mélyesen intézett kérését hozzá, de érdemteljes
választ nem kapott most sem. Még a liberális
rezsim idején Mária királynét is felkereste
kérvényével Horváthné. A királyné azonnal
átiratot intézett a váradi postaigazgatósághoz,
hogy teljesítsék Horváthné jogos kérését. Ez
sem használt, mire megindult a pör. Fehér
Ferenc dr. nagykárolyi ügyvédet bizta meg
Horváthné képviselővel. A nagykárolyi já-
rásbírósg kiszállt a helyszínre és a főtárgya-
lást csak azután tartotta meg Nagykárolyban.
A járásbírósg ítélete szerint a postának 30
napon belül ki kell költözködni a lakásból,
felebbezésre való tekintet nélkül. Ezenkívül
elmarasztalta a postát az összes perköltségek
megtérítésében. Az érmihályfalvai községi ta-
nács emiatt gyűlést hív egybe, hogy gondos-
kodják a posta elhelyezéséről.

Nyári történet egy amerikai kar-
rierről. Mr. Honey, a newyorki World Bank
Company Limited pénztárosa bekopogtat az igaz-
gató szobájába, ahol éppen ülésezik az igazgatóság.
A World Bank Comy Ltd ről főleges elmon-
dani, hogy egyike Amerika legjobban megalapo-
zott pénzügyintézetének. Az igazgatók éppen derűs
kedvvel tanulmányozzák a legutolsó mérleget.

Csak azt akarom jelenteni, uraim,
— mondja Mr. Honey — hogy három jó csek-
ket nyújtottak éppen be összesen 45.000 dol-
láról.

Az igazgatóság egykedvűen néz Mr. Honeyra.

Ilyen bagatellért igazán nem volt érde-
mes feljőnie — mondja Mr. Robinson igaz-
gató. — Fizesse csak nyugodtan ki ezt a csek-
kéltséget.

Igen, de miből? — kérdezi ártatlan
arccal Mr. Honey.

Az igazgatóság jelenlévő tagjai egyértelműleg
a hasukat fogják.

Hát az a hárommillió dollár készpénz,
ami még a kasszában van?

Azt elszikkasztottam, — feleli agyali
nyugalommal a pénztáros.

Általános fölháborodás. Mr. Honey nyugtan
folytatja:

Uraim, én öt év óta dolgozom már a
bankban és beláttam, hogy rendes uton nem
sikerül karriert csinálnom. Így elszikkasztottam a
hárommillió dollárt. Az elavult tradíció azt pa-
rancsolná, hogy most kerekét oldják. Csak gonosz-
tevők cselekednek így, uraim. Én nem vagyok
gonosztevő. Én karriert akarok csinálni. A sik-
kaszásért tíz évet kapok. Tíz év múlva harminc-
hat éves vagyok és a hárommillió kamatos ka-
mataival együtt hatmillió dollár áll rendelkezé-
zésemre. Ezzel már lehet valamit kezdeni.

Mr. Robinson elcsápad.

Ha nem adja vissza a három milliót, akkor
fizetése képtelen a World Bank Comp. Ltd.

Miért adnám vissza? Mi közöm nekem a
bank sorsához? Tagja vagyok talán az igaz-
gatóságnak?

Rövid tanácskozás az igazgatók között. A
pénztáros úgy látszik, komolyan beszél s képes
lelteni a tíz évet a hárommillió dollárért. Tíz
pár mulva Mr. Robinson, a World Bank Comp.
Ltd. igazgatósága nevében a következő ajánlatot
teszi Mr. Honeynek:

Ha azonnal visszaadja a hárommilliót,
életfogytiglani szerződéssel kinevezzük a World
Bank Comp. Ltd. igazgatójának. A szerződést
hárommillió dollár pónálával sulyosbíttjuk.

All right! — mondja Mr. Honey — és
már mint igazgató, belecsap Mr. Robinson kezébe.

No és most hozza vissza a hárommilliót.

Minek azt visszahozni! A hárommillió
hiánytalanul ott fekszik a bank nagy pénztár-
ezekrúnyében.

Igy lett Mr. Honey a World Bank Comp.
Ltd. igazgatója, életfogytiglani szerződéssel.

Leszarták a csöszkertben. Sándor
András mérai csöszt leszarták a csöszkertben.
Azonnal holtan rogyott össze és hozzátartozói
már csak kihűt tetemére találták rá. Bevezet-
ték a nyomozást a titokzatos gyilkos kilétének
megállapítása végett.

SZABÓ JENŐ

női
divalkülönlegességek
nagyáruháza, CiuJ

az előrehaladott idény miatt

nagy
maradék-
vásárt

r e n d e z .

- 1 ruhára való mosó
crepe Lei 88
1 ruhára való I-a fran-
cia voile 98
1 ruhára való szerb-
vászon 111
1 ruhára való I-a dup-
laszéles mosószövet 260
3 drb. jóminőségű
zsebkendő 57
1 mtr. mintás selyemmarocain,
gyönyörű választékban . . Lei 450
1 mt. crepe de chine, az összes
pasztellszinekből, elsőrangú
minőségben 550
1 mt. mintás grenaden, I-a 78
1 mt. mintás grenaden, jóminőség 58
1 mt. opal, fehérneműkre 115
1 mt. zephyr, ingekre 49
1 drb. gyermekzsebkendő 6

Fehérnemű csipkék!

Szőnyegek, függönyök,
ágy- és asztalgarnitu-
rák, eső- és napernyők
stb. óriási választékban.

Telefon 4-79 Telefon

Trockij német segítséggel akarja megbuktatni a moszkvai kormányt?

A cseka új főnöke mindenkit letartóztathat indokolás nélkül. Újabb és újabb helyőrségek csatlakoznak a forradalmárokhoz

(Bucuresti Bukarest, augusztus 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Minthogy a román orosz határt teljesen elzárták, az oroszországi eseményekről csak a nem teljesen megbízható lengyel sejtőirodák útján értesül Europa. Éppen ezért firtartással kell fogadunk a forradalmi jelentéseket, mint amilyen a „Lupta“ mai számának varcsi keltezéssel közölt és lehetetlennek hangzó híre, hogy Trockij Németországhoz fordult, hogy forradalmának segítséget kérjen. Ugyanez a híradás jelenti azt is, hogy Moszkvában megjelent a forradalmárok hivatalos lapjának a „Sloboda“ nek első száma.

Revall jelentés szerint Mendzsinszky, a cseka új elnöke, teljhatalmat kapott a népbiztosok tanácsától arra, hogy a fölkelők ellen hatályosabb intézkedések érdekében bárkit minden indokolás nélkül elfoghat.

A megfogatott és lengyel részről megerősített kronstadti és petrográdi tengerészlázadás után Odesszában is újra megtagadta az engedelmességét a helyőrség. Laszevics tábornok csapatai megtagadták a kormány utasításainak teljesítését s nem voltak hajlandók eltolgálni a nekik kijelölt új beosztást. Amikor Dracszerko kormánykiváltó megjelent a vezérkar irodájában a rendelet végrehajtása végett, a katonák megrohanták és megölték. Holttestét végighurcutták Odessza utcán s ilyeneket kiáltottak:

— Le a terror kormányával! Le az élkommunistákkal! Éljen a forradalom!

Odesszában valóságos polgárháború folyik. A kormányhű csapatok kénytelenek voltak elmenekülni a városból.

Irkuck helyőrsége is Trockijhoz csatlakozott és lefegyverezte a kormányhű csapatokat. A fölkelők élén Pribulin tábornok áll. Irkuckkal megszokadt a telefon- és távirősszeköttelet.

— **Halálozás.** A régi Kolozsvár ur-i társadalmának egyik köztisztviselőjében álló tagja, özvegy Bächler Adolfné hunyt el vasárnap éjjel Budapesten a Grünwald szanatóriumban. Hozzáértőzői hazahozatták az elhunyt holttestét Budapestről és ma csütörtökön délután három órakor temetik el Kolozsváron, a temető halottsházából. Az elhunytban dr. Bächler Dezső, az ismert sebészorvos édesanyját gyászolja.

— **A szamosmenti Avivás és Barissziák kirándulása Búdöspatakára.** Vasárnap, aug. 15-én a déli Aviva és Barissza körzetközpon-tok a hozzjuk tartozó egyesületek részvételével Jermias Ignác és neje ismert nagyvilági cionisták vezetésével kirándulást rendeznek Búdöspatakára. Az előreláthatólag nagyszikéri kirándulás eszén kulturális napfény lesz, amelynek keretében a szamosmenti hitehírbüro- tok tagjai fognak fellépni. A déli körzetközpon-tok szintén felhívják a mellőlők beosztott egye-sületeket, hogy a kiránduláson minél számo-sabbban vegyenek részt. Az indulás Destről vasárnap délelőtt fél 10 órakor lesz társasútkon a déli Aviva-körzet vezetőjének, Hegyesi Földének Kozsuh Lajos-úca 7. szám alatti lakásáról.

— **Megkezdtek a galaci katonabetörő bűnperének tárgyalását.** Galacból jelentik: A hadbírósgon megkezdtek Pap Remus repülő-katona bűnperének tárgyalását. Pap Remus erdélyi származású és Nagyváradon magasabb-rendű „betörőiskola“ végzett. A katonaságnál tisztiszolga lett. Hogy a közelfekvő helységekben zavartalanul dolgozhasson, minden kirán-dulása alkalmával magára öltötte kapitányának ruháját. A falvakban, kis városokban így nyu-godtan tartotta meg szemleutjait, éjjel aztán sorra tört be az őrzet nélkül hagyott lakásokba, amelyekből százezrekre menő holmit lopott el. A lopott holmi értékesítésénél veszített rajta. A katonai ügyész kémkedéssel is vádolja.

— **Érdekes kémkedési per a nagyszeheni hadbírósg előtt.** Tudósítónk jelenti: A VII. hadtest Nagyszébenben székelő haditanácsa megtartotta Erik Bushardt kémkedési pörének tárgyalását. A vádirat szerint nevezett tagja volt a 9 tagból álló német tiszti csoportnak, amely a Romániában, Jugoszláviában és Csehszlovákiában Németország számára való kémkedéssel volt megbízva. A kihallgatott tanuk többnyire kedvezőtlenül vallottak a vádlottra nézve. Terhelő volt a feljelentő Theodor Grünmáza hadnagy vallomása, akit vádlott nagyob-pénzösségért meglelt igyekezett megnyerni, hogy a német titkokat szerezzen számára. Tény-

leg azonban sem a vesztegetés, sem a katonatitkok átvétele, illetőleg elárulása nem történt meg. Valószínűleg ennek tulajdonítható, hogy a haditanács Buchardt csak hat hónapi korrekcionális fogságra ítélte.

— **Állatias kegyetlenséggel legyilkoltak egy beszarabiai zsidó családot.** Kiscserevi jelentés szerint a szomszédos Tigessen közsé-gyben tegnap horasztó rabigylkosság történt. Ismeretlen banditák éjjel idején behatoltak a falu Rubin nevű korcsmárosnak házába és vadállatias kegyetlenséggel legyilkolták a kocsmáros, annak feleségét, anyósát és két leányát. A banditák valamennyi áldozatuknak gégejét metszték el, majd kifosztották a lakást és elmenekültek. A hatóságok nagy apparátusal vezették be a nyomozást, de a tetteseknek még nem sikerült nyomukra akadni.

— **Tizenegy tifuszbeteget ápoltak a nagyváradai kórházakban.** Nagyváradról jelentik: A biharmegyei közkórházban hat, az elme-kórház belgyógyászati osztályán pedig nyolc tifuszos beteget ápoltak. A betegek egyrésze nagyvárad, a többi Biharmegyéből való. A hatóságok mindent megtettek a járvány letörésére.

— **Mazarin bíboros holttestét ellopták** Párisból jelentik: Misztikus lopással foglalko- ik most a párisi rendőrség, melyet szűkérők vé-leménye szerint valószínűleg még száz év előtt lövettek el. A francia tudományos akadémiá-kapcsolatnokától ellopták Mazarin betálcze-mozott holttestét ezüstkoporsójával együtt. A lopást véleltenül fdtették fel. A spanyol király, aki most nemrégén jár Párisban, meg akarta tekinteni Mazarin sírját. Amikor a kriptater-met felnyitották, a legnagyobb megrökönyö-déssel vették észre, hogy a koporsó a holttest-tel együtt eltűnt. Azonnal keresni kezdték az akadémián összes termében, azonban haszontalan. A rendőrségnek az a véleménye, hogy a lopást valószínűleg még a nagy francia forradalom idején követték el. A nyomozást mindamellett megindították.

* **Uj látványosság a kolozsvári Főtéren.** Régi kereskedő szokás, hogy hírekatversenyek gy-a-kori rendezésével fokozták a közönség vásárló ked-vét. Ez a praktikus szokás az utóbbi időben kezd kimenni a divatból, aminek ugyezelvén az az oka, hogy a kereskedők egyénenként igyekeznek olyan kirakatakat rendezni, amelyek alkalmasak arra, hogy a figyelmet maguk felé irányítsák. Ebben a tekintetben ma kétségtelenül a főtéri Rózsa Royal-é a vezető, melynek kirakatai valóságos látványt mutatnak és izéles összeállítást mutatják be azt az ériási piperezappon kollekciót, melyet napi-mentes forgalomba a cég.

— Az autóbussz elütötte egy gyermeket. Ma délelőtt a Ferdinand király uton a 376-os jelzésű autóbussz elütötte a kocsiuton áthaladó Kocsis László 12 éves kisfiát. A vizsgálat megindult annak a megállapítására, hogy az autóbussz vezetője felelős-e a katasztrófiáért. A kisfiat súlyos sérüléseivel be szállították a kórházba.

Csak 10 napig
tart az átalakítás és addig mindennemű kötött-árut és harisnyát, melyen leszál-lított árakban árusít a
Helios lerakat (Főtér 7.)
Mindenki igyekezzen kihasználni
10 napot.

Rölgyeknek nyáron a RAPIDOL
hygienikus izzadás elleni szer használata tüdő és és jótétemény. RAPIDOL megakadályozza a hómaljak, lábak és kezek túlerős izzadását, erősíti a bőrszövetet és azt puhává és simává teszi. Diszkrét levendula illata van. Hatása tökéletes.
Postán szállítja utánvéttel, díjmentesen (1 üveg ára 50— lej, 2 üveg 90— lej, 3 üveg 130— lej)
Farmax Braşov, Postafiók 53 utján.
Vezérképviselet: **AMPHORA R.-T. Braşov.**

Mozik műsora augusztus 12-én
Select-mozgó
Uto'so nap. Második rész.
Repülés a föld körül
13 nap alatt.
Főszerepekben Ellen Eichter, Reinhold Schünzel, Bruno Kastner, Max Landa.
Holnap: **Marica grófnő, eredeti zenekísérettel.**

Uranis-mozgó
Premier. Sláger.
A texasi farmer
Rendezte: Joe May a „Hindu sirenkék“ rendezője. A főszerepben Mady Christians, Edwards Brans. Dorien film.

Apollo-mozgó
Csak egy napig. Csak egy napig.
Pokolbeli
Amerikai cow-boy film, a főszerepben Tom Mix a világhírű lovas. Transfilm.

Aranyér
Grusol-Soedecke
Aranyér ellen több, mint 25 éve a legjobban elismert szer. Igyszerű alkalmazás, biztos siker, minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Artalmas alkatekésztől mentes, reggel és este egy kúpocskát tesz a végébe bevezetve. Minden patikában és drogeriában kapható
Gyár címe: **Goedecko & Co.**
Chem. Fabrik Leipzig
Raktár **F. H. Meos** Bucarest
Calea Griviței 61

A zongorák olcsóbbak lettek,
ne mulassza el érdeklődni **Triska I.** zongoranagyraktárában
Telefon 4-19. Cluj, Str. Saguna (volt Bartha Miklós-utca) 14. Telefon 4-19.

35-60

A szemé

(Bucuresti) Kelet tudósító közlekedésügyi tartott a CFR amelyen az képviselői is részt vett, amennyi igazgató ezen tási tarifa lény hogy a szállítási a célt szolgálja tését megkönn azt az elvet ér titási osztályo vámnomenklat Az új tarif részül, hogy a holttestét az ip ügyi vezérigaz rint a CFR a is, közel másfé zérni az üzleti jövő évi költsé A tarifák ják: először A személyi dí kal emelik, a 35-60 százalé Az új tarif góriát létesít a árak részére, a

Erősen forgalma. Buk kötetekben igen lönösen gabona rök az előjelek gelsci, réni és őszön sokkal n tást nyerni, m

Nagyar Zilahról jelen almatermésre a ges leközések a érdeklődnek a is megállapítha inkább Magy találni. Iránya hogy a termés lenül áll.

Csehs fényüzési ad lentik: A cseks szültek a forga lattal. Az eddi marad és a pé hogy az átalár ellenőrzési gya fényüzési adó változásokat fo

„D...
Az egész mellénye...
kek, val...

KÖZGAZDASÁG

35-60 százalékkal drágítja meg a teher- szállítást a készülő vasuti tarifa

A személyszállítást 25 százalékkal emelik. Előreláthatólag október elsején léptetik életbe a felemelt díjtételeket

(Bucuresti Bukarest, augusztus 11. Az Uj Nézet tudósítójától.) Tegnap délután Valeanu közlekedésügyi miniszter elnökele alatt ülést tartott a CFR konzultatív bizottsága. Az ülés, amelyen az egyes gazdasági érdekközösségek képviselői is részt vettek, igen nagyfontosságú volt, amennyiben Preitoris vasutügyi vezérigazgató ezen az ülésen ismertette az új szállítási tarifa lényegét. Kifejtette a vezérigazgató, hogy a szállítási nomenklatura leegyszerűsítése azt a célt szolgálja, hogy az új tarifa életbeléptetését megkönnyítsék, az új osztályozásnál pedig azt az elvet érvényesítették, hogy az áruk szállítási osztályozása összhangban legyen az új vámnomenklaturával.

Az új tarifánál az emelést úgy vitték keresztül, hogy az ne jelentsen nagyobb megterhelést az iparra és kereskedelemre. A vasutügyi vezérigazgató az előzetes számításai szerint a CFR a tarifák újabb felemelése ellenére is, közel másfélmilliárd lej deficitet fogja lezárni az ületi évet. Ezt a kiadási többletet a jövő évi költségvetésben fogják eliminálni.

A tarifák felemelését két kategóriába osztják: először személyi, másodsor áru-tarifára. A személyi díjszabást generalisan 25 százalékkal emelik, míg az árutarifák felemelése 35-60 százalék között variálódik.

Az új tarifa ezenkívül nyolc szállítási kategóriát létesít a különleges osztályokba sorozható áruk részére, amelyeknél speciális szállítási díj-

tételeket állapít meg. Az osztályozásnál figyelembe vették azt is, hogy az áruk díjai összhangzásban legyenek a forgalmi értékkel és export-jelentőségükkel. A nyersanyagok olcsóbb taxa alá kerülnek, mint a kész áruk, viszont a nagy távolságokra irányított áruk mérsékelt tarifában fognak részesülni.

Az 50 százalékos exporttarifát (büntetőtarifát) meg fogják szüntetni, az export felleldei ése érdekében.

A bizottság ezenkívül hozzájárult egy zóa-tarifa létesítéséhez. Ennek a lényege az, hogy az országot több körzetre osztják, ahonnan a kikötőkbe szállítandó áruk arányosan tarifakedvezményben fognak részesülni. A legfőbb gazdasági bizottságnak azt a javaslatát, hogy a mezőgazdasági terményeket részesítsék nagyobb szállítási kedvezményben, az új tarifában nem lehetett érvényre juttatni, mert ez a deficit nagyobbarányú megnövekedését vonná maga után.

A bizottság az ülésen a fenti vezérrelvek alapján elfogadta a tarifák felemelésére vonatkozó javaslatot, azzal a megjegyzéssel, hogy az esetleges tévedéseket, vagy később felmerülő speciális kívánásokat a vezérigazgatóság adminisztratív uton fogja korrigálni.

Az új szállítási tarifa október elsején fog életbelépní, előzőleg azonban a legfőbb gazdasági tanács elé kerül, amely approbálás végett a minisztertanács elé terjeszti.

Erősen megelégnék a román kikötők forgalma. Bukarestből jelentik: A dunai kikötőkben igen élénk forgalom mutatkozik, különösen gabonaszállítványokban. Gazdasági körök az előjelekből arra következtetnek, hogy a gőlaci, rénti és az izmaili kikötőkben ezen az őszön sokkal nagyobb forgalom fog lebonyolítani nyerni, mint valaha.

Nagyarányu almaexportra van kilátás. Zilahról jelentik: Az idei jó minőségű és bő almatermésre az utóbbi napokban már is tömeges lekötések történtek. Bár Csehszlovákiából is érdeklődnek a szilágysági alma iránt, de már is megállapítható, hogy az almatermés feleslege inkább Magyarországon keresztül fog piacot találni. Irányadó almaárak még nincsenek, mint-hogy a termés legnagyobb része még szedetlenül áll.

Csehszlovákiában új forgalmi és fényüzési adótörvény készül. Prágából jelentik: A cseh pénzügyminisztériumban elkészültek a forgalmi adóról szóló új törvényjavaslatlaltal. Az eddigi átalányozás továbbra is megmarad és a pénzügyi igazgatás arra törekszik, hogy az átalányozást tovább is kiterjessze. Az ellenőrzési gyakorlat változatlan marad. Ami a fényüzési adó megújítását illeti, a jegyzék nagy változásokat fog felmutatni. A tárgyakat két

kategóriába osztják: az elsőben a termelőnél 12 százalékkal (a kicsinybeni eladásnál 10 százalékkal) és a második kategóriában 6 százalékkal állapítják meg a fényüzési adót. Az új jegyzék 1927 január 1 én lépne életbe.

Törvénytervezet a különféle ipari törvények egységesítésére. A Romániában érvényben levő ötféle ipartörvény egységesítése küszöbön áll. Elsőnek a kolozsvári Ipartestület készítettett el egy törvénytervezetet, hogy a kormánykörök tájékozódva legyenek az erdélyi ipar kívánásairól. Most pedig a Kereskedelmi és Iparkamarát kérte fel, hogy készítsen elő egy tervezetet, amelyet azután nyilvános értekezleten vitatnak meg és az elfogadott tervezetet felterjesztik a minisztériumba.

A francia nemzeti bank felemelte a diszkontót. Párisi jelentés szerint a francia nemzeti bank a diszkontót 6 százalékról 7 és fél százalékra, a lombardszázalékot 8 százalékról 9 és fél százalékra emelte fel. Ezzel az intézkedéssel elsősorban a magánhitelinflációt akarják megakadályozni.

Változás az Egyesült Érmihályfalvai Bank igazgatóságánál. Tudósítónk jelenti: Megérdemelt előléptetés érte a napokban Molcsán Lajos érmihályfalvai közéleti tanácsost, az Egyesült Érmihályfalvai Takarékpénztár és Ért.

melléki Hiteibank Rt. főkönyvelőjét. A bank igazgatósága Molcsánt érdemi elismerésül cégjegyzővé nevezte ki.

Vasuti tarifakedvezményt kapnak a mezőgazdasági termények? Bukarestből jelentik: Ma délelőtt a kormány gazdasági bizottsága Garofid földművelésügyi miniszter elnökletével értekezletet tartott. Az értekezletről mindössze annyi szivárgott ki, hogy a mezőgazdasági cikkek kisebb vasuti tarifakedvezményt fognak élvezni.

A cukorra bevéltási árak felemelését kéri. A cukorgyártás, illetve a cukoripartermelés nemzetgazdasági szempontból igen nagy fontossággal bír. Románia ezen a téren óriási eredményeket ért el, amennyiben a pár év előtti, majdnem 800 millió lejt kitevő cukorimporttal szemben ezévi cukorszármazéktinkt teljesen belföldön fedezhettük. A Erdélyi Gazdasági Egylet cukoripartermelői szakosztálya azzal a kéréssel fordul a kormányhoz, hogy az új cukor ára olyképen állapíttassék meg, hogy a gazdák a répiért legalább 30 százalékkal magasabb árat kapjanak a tavalyi áránál, mert csak ilyen ár mellett lehet a termelést továbbra is biztosítani.

Kiegészítik a legfőbb vámbizottságot. Bukarestből jelentik: A kormány elhatározta, hogy a legfőbb vámbizottságot az őszi ülésszak tartamára kiegészíti a külügyminisztérium egyik képviselőjével a külkereskedelmi szerződések megkötésére való tekintettel.

TOZSDE

Augusztus 11 én

A lej Zárcsúsz 240.00-240.00, Párisban 16.10, Budapesten 321, Bécsben 322.00, Prágában 15.50, Berlinben 191.

Kolozsvár. A piac változatlanul lanyha. A lej zürichi utazási ára 235 tel jött. Az árfolyamok a következők:

Bécs 81.00-81.30, Prága 6.50-6.55, Budapest 821-824, Páris 6.20-6.30, Zürich 42.60-42.70, Newyork 219.50-220.50, London 1072-1075, Milánó 7.30-7.40.

Zürich. Záriat: Berlin 123.10, Amszterdam 207.57, Newyork 517.00, London 2514.00, Páris 1417.00, Milánó 1722.00, Prága 1532.50, Budapest 72.30, Belgrád 912.50, Bukarest 240.00-240.00, Varsó 56.50, Bécs 73.15.

Bukarest. Devizák: Páris 6.20, Berlin 62.40, London 1075.00, Newyork 220.00, Milánó

Montre záróünnepély

Fundatia Culturala
Cinema Principele Carol
mozgósínház a Magyar Színházban

12 Csütörtök, Péntek 13

Bemutatásra kerül a világ legnagyobb filmatrakciója

Montmartrei farkasok

Dráma, 8 felvonásban, főszerepben a legszebb filmszínésznő: Gloria Swanson.

A szezon záróünnepélye alkalmával minden belépő sorsjegyet kap, amelylyel részt vesz az előadás alatt megtartandó sorsoláson.

Nyeremények: I. 1 kgr. legfinomabb Mellssa bonbon és 2 üveg világhírű Bogssa likör. — II. 1 doboz legfinomabb Mellssa bonbon és 1 üveg világhírű Bogssa likör. III. 1 üveg Bogssa likör.

Előadások kezdete fél 5, 7 és fél 10 órakor

MEGNYILT

a Calea Regale Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca) 3. szám alatt a

„Dorma“ Kötött- és Szövöttárugyár gyári lerakata.

Az egész országban közismert, legszebb kivitelben finom angol gyapjuból készített női és férfi mellények, pull-overek, legdivatosabb női kabátok, gyermek garnitúrák, mindenféle sportcikkek, valamint női-, férfi- és gyermek

seiyem „flor és cerna“ harisnyák feltűnő olcsó eredeti gyári árakban árusítatnak.

yermekek.
n a 376 os
n áhalsdó
sgálat meg-
y az autó-
rt. A kis-
ták a kli-

nemü
leszál-
r 7.)
alni

CANCOR
ron a
IDOL
sus zizadás
er haszná-
és j-té-
RAPIDOL
hályorza a
s, lábak és
lerős izm-
beiti a bór-
si. Disz-
tökéletes.
mentesen
90°- lej.
3 utján.
Bresov.

én

ik rész.
rül
Sohün-
vedeti

Sláger.
er
Erende-
Eivards
in filr.

gy napig.
Tom Mix
ransfilm.

ke
ANUSOL
legjob-
biztos
met és
elyeket
és este
e. Min-
atő
& Co.
g
ucarest

7-45, Zürich 42-60, Bécs 30-75, Prága 6-50, Brüsszel — Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 870, német márká 5200, leva 160, török lira 120, font sterling 1070, francia frank 660, svájci frank 4200, olasz lira 760, drachms 260, dinár 585, dollár 22100, langyal forint 1800, osztrák schilling 3150, magyar korona 3100, cseh korona 865, belga frank 640, holland forint —.

SPORT

A Haggibbor uszóversenye. A Haggibbor augusztus 15-én, vasárnap, a Diana uszoda 25 méteres medencéjében országos uszóversenyt rendez a következő számokkal: **Szenior számok:** 50 és 200 méteres gyorsuszás, 100 méteres oldalszús, 50 méteres oldboy verseny, 50-100-200 méteres gyorsuszástaféta, 3x50 m. vegyeszaféta. **Ifjúsági számok:** 50 m. gyors és háuszás, 100 m. melluszás, 2x50 m. sprintzaféta, 3x50 méteres vegyeszaféta, 50 méteres gyermekverseny, 50 méteres hölgyverseny, 50 méteres szenior hölgyverseny. Műugrás. Vízpoló. A főversenyek győztes i részben tisztelődiját, részben ezüst érmét nyernak. A helyezettek ezüst, illetve bronzérmeket kapnak. Nevezési díj: Szenior számokban 30 lej, stafétákban 60 lej. A többi számokban 20, illetve 40 lej. Nevezési díjak és nevezések augusztus 13-ig Sugár Ándor Cluj Sr. Memorandum (Ustó-utca) 13. címre küldendők.

Ma kezdődik a KAC nemzetközi tenniszversenye. A KAC nemzetközi tenniszversenye ma, csütörtökön, reggel 8 órakor kezdődik meg a KKE Calea Victoriei 48 szám alatti pályán. A nagyszabású nemzetközi versenyen Magyarországról, Jugoszláviáról és Romániáról a legjobb játékosok indulnak. Poullieff és dr. Luppó bemutatkozása egymagában olyan szenzáció, amit a tenniszsport kedvelői egy évten legfeljebb csak egyszer élvezhetnek. De mellettük indulnak Kolozsvár és a vidék számottevő játékosai is és így a KAC nemzetközi verseny európai viszonylatban is egyike lesz a legnövösabb és legfigyelemreméltóbb sporteseményeknek.

A Haggibbor sportegylet vigámi bizottságának alakuló ülése. A Haggibbor újonnan választott vigámi bizottsága tegnap este tartotta meg első és alakuló gyűlését Giszkalay János elnöklétével. A bizottság kulturprogramjának első pontját képezi a klub fellelítése és a klubban rendezendő művész- és táncelőadások megtartása. Elhatározták egy zenei bizottság alakulását és a közeljövőben fejleszteni kívánják a zenei programját egy énekkar és zenekar felállításával.

SZINHÁZ MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei.

Uj bérlők a Magyar Színházban. Miután a tavalyi bérlők elővételi joga lejárt, szerdán reggel megbeszélte az új bérlőtigénylők kiszorgálását. Minden remény meg van arra, hogy a tavalyi bérlők száma meg fog kétszereződni, sőt meg fog háromszorozódni. A Magyar Színházban, mely sehonnan semmiféle segélyben nem részesül, ez az egyetlen lételem s fenmaradásának egyetlen biztosítéka. Bérlőnie kell tehát mindenkinek, akinek nem közömbös, hogy a Magyar Színház a közönség részvétlensége miatt elnémulni kénytelen. S mindenki bérlhet, mert a bérlőárak olyan alacsonyok és a fizetési feltételek olyan kedvezőek, hogy senkinek sem jelenthet megterhelést. Két három nap múlva ki fogja adni a színház a bérlők névsorát. Kolozsvár lelkes magyarságának színe-java szerepel ezen a névsoron. Bérlőni naponként lehet a titkári irodában délelőtt 10 órától 1 óráig és este 6-tól 8 óráig.

Heti műsor

Szombat este 9-kor: Dr. Szabó Juci (Megnyitó előadás, Ujdonság 12-edszer, Poor Lili föllépésével, Mészáros Béln vendégjátékával. Rendes helyárak. Sorozat 1.)
Vasárnap d. n. 6-kor: A Hattyu (16-odszor, Mészáros Béln vendégjátékával. Leszállított helyárak. Sorozat 2.)
Vasárnap este fél 10-kor: Marika (Ujdonság, 6-odszor. Sorozat 3.)
Hétfő este 9-kor: A Cárnő (Poor Lili föllépése. Sorozat 4.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesre! Kérlek! Egy szál 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legnagyobb apróhirdetés 40 lej. Állásajánlásoknak 20% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Köser konyha. Iskolás gyermekek koszt és számlása, abonensek havi elszámolásra felvételére, Fuchs Amalia, Regőln, Calea Mihai Vitezzal 16 sz. (Volt Krausz főbe vendéglő.) 1543

Vezetők és villany-szerelő tanulókat fizetés nélküli felvételre Vadász & Co.-nál, Calea Regale Ferdinand 65. 1493

Eladó

Üskötérrendezés általa eladás alatt álló szék eladó. Szabó Rózsika, C. Re, cte Ferdinand (v. Wesselenyi-u.) 14

Kereskedelmi képzett magyar, német, román levelező, mérlegképes könyvelő, abszolút önálló munkaadó, megfelelő elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban. 1541

Kiadó három szobakonyha, fürdőszoba kúton teleken kelettel a városban. Cim a kiadóban. 1529

Jó megjelenésű szorgalmas, megbízható fűszersegéd keresetük vidékre. Jelentkezni lehet Guttmanul B. cska tér 2.

Ülést bérelők vagy venni az orth. nagytem pomban. Cimet a kiadóba kérem.

Kellemes hangú előadók ajánlók. Sachris, misaf, Torafelovassst és sofár fuvést vállal. Megkeresések "Baltile" R. J-nál Oradea, Str. Fabricior 11. 1542

WUNWALD tel. Nr. Vahnia (Voll helyen) 2. Telefon 107

Üvegcsiszoló és tükör-nyír. Táblavég szakár és üvegcsiszoló vállalat. Rózsák tükör újrafoncsiszolása 1007

Két intelligens lány tartat közelében, teljes ellátást kaphat, zongorahasználattal. Cim a kiadóban.

Figyelem!

Aug. hó 15-én megnylik Clujon Renner palotával szemben levő "Parisien" szálloda אשרה כשר 1529

Ötletme.

Izletes konyha! Szolid árak! Pontos kiszorgálás! Abonások elfogadotnak! Reggeli és uzsonna is kapható.

Albert Sámusné vezetése alatt Kiszorgáló leányokat keresünk!

A cluji orth. izr. Iskolaszéktől

Pályázat

Pályázatot hirdetünk egy tanítói állásra. Pályázhatnak kello gyakorlattal bíró férfi tanerők, akik vallásérkölesős életmódjukat és alapos román nyelvkeszségüket igazolni tudják. Fizetés: havi 9200 lej. Megválasztott két különböző osztályt tartozik vezetni.

Ajálatok aug. 20-ig Str. Dubalari'or 1. szá alá küldendők.

Az iskolaszék

A FILM

Hollywood, a mosolygó nyomorúság városa

A napokban érkezett haza Budapestre Hollywoodból Marton Eadre, dr. Marton Sándor ismeret színházi ügynök fia, akit k Hollywoodban az egyik filmgyárban mint segédrendező indult meg szert igéző karrierje. Marton rendkívül érdekes dolgokat mondott el az egyik budapesti színházi lap munkatársának Hollywoodról és rövid ismertetéséből kitaníthat, hogy bizony Hollywood még korántsem az igéret földje.

Hollywood — mondta Marton — nem egyéb, mint egy közönséges művésztelep, ahol a társadalmi élet legkezdőlegesebb formája sincs kifejlődve. Jellemző, hogy hosszú évek múlva csak most jutott eszébe, hogy ott, ahol a világ legnagyobb művészei vannak egybegyűlve, klubot is kellene alapítani. A művészek épp úgy mint a közönséges filmamunkások elvégzik napi munkájukat és aztán aludni térnek, hogy másnap ott folytassák az amerikai tempójú és idegítő robotot, ahol elhagyják. A gondok és állandó fáradság dacára mindig mosolyogni kell, mert aki morózus, vagy gondterhelt arccal járkalna, egész biztos, hogy nem jut elhelyezkedéshez. Nagyon sok esztnek voltam szemtanúja, hogy egyesek két napja nem ettek már és mosolygó arccal kilincseltek egyik direktortól a másikig, hogy valamiképp munkát kaphassanak. Hollywood a mosolygó nyomorúság városa és egyuttal az üzleti kegyetlenség is jellemzi ezt az egész ipartelepét.

Egy artista példánul csak abból él, hogy robozó autótól a mozgásban levő repülőgépre ugrott fel. Amelyik filmnél erre a trükkre szükség volt, ott ez az artista szerepelt a filmszínész helyett. Egy felvételre azonban olyan szerencsétlenül ugrott fel a repülőgépre, hogy mindkét lábát eltörte és infekció folytán amputálni kellett. Másnap már nem kapott sehol munkát és az utcára taszították ki egy fillér kereset nélkül. Másnap sem fizetnek valami jól: egy statisza hét és fél dollártól 10-12 dollárt kereshet hetenkint. Amelyik kezdő színésznek már 15 dollár a heti jövedelme, az már arany. A munkanélküliek száma állandóan 40 ezer körül cirkulál, bár mindenki tudja, hogy tizezerrel többet Hollywood nem tud elhelyezni. Azonban mindenki remél, azt hiszi, hogy csak "ő" egyedül tud karriert csinálni és leendő karrierje érdekében éhezni gyomorral mosolyogva hajol földig az igazgatók előtt.

Eddig Marton objektív megfigyelése Hollywoodról. Ugy látszik, hogy mégis igaz: nem mind arany ami fénylik.

A világ szenzációi az IDEAL
filc-kalapjal.
Szalmakalapot minden elfogadható árban árusít az
IDEAL
kalapszalonn. For g állások 48 óra alatt készülnék
Cluj, Calea Regale Ferdinand 8.

EGGENBERGER
építési vállalat Brasov
Weisz Mihály-utca No 15.
Gyárkérmény építés, gőzkazán befelezés, gépek alapozása, mindenféle **betonmunkák** kivitele, kemencék gyártelepek részére, saját szerkezetű szab. füstemésztők építése. Magas építés.
Telefon 7-37.

Magyar Színház. Egy kiadó...
Károlyi Károly, St. Baron...
Károlyi Károly (Brassai-utca) 10
Telefon:
Károlyi és kiadóhivatal
577, 228 és 1047
Károlyi Károly — — — 228

1926 Augusztus 13

A legkese

A pénzügyminiszter államtitkár szobájában tegnap megbeszélte a irókbal (s renigrál)an emelés, amit az állam Az államtitkár ur ro nek a megbeszélésnek fotelek közül és direkt speciális cigaretták ft san cinikusan hangul nált megállapítás, ho tehet. Az államtitkár ményhez szólott volt akarmelyik hónap el állampénztárak tégaa cserék plusz fotelek, a nyomorúságtól és évtizedek munkájába öreg férfiak, akik az kál előtt az állam k

Oda kellett volna ur, ahol minden hón szabott lejekeket osztja ránjeinak és utána apró lejek hogyan v bérre, kicsi kenyérre sehogyan, sem ételre Magyaruru tisztvise havi nyugdíjért bar állampénztárba, öreg hajdanában harminc az államot, kétszázó jobb esetben ötszáz hónapra. A hadiözve ur is azt mondja, h szelni, hiszen azok, országért, hetvenöt- máról hónapra. Özv vagy a szó legbrutá nak, vagy kosztot a cséje van, valamely huzza meg magát, nőnek és hajlott ko ladó munkával teng akiknek testéből az kiszivtak már mind apró mellékfoglalko vagy jobb esetben lalatnál, esetleg éjj keresik meg betevő ha sok is az éhenb az élethez.

A miniszterek, egyszer a nyomor amely minden hóna pénztárban, de am azért, mert valaha szenvedéseit soha utcára, nem mondó állam nem tehet t szembe kell nézni arra a kormányra gyelemkenyér, ha lessége az államna saít, vagy szoknak módon eltartsa. számára egy hoz munkabírásában e kart toborozni, az kijelenti, hogy ne gedett hivatalnok nek létminimumá családalapítás elő val teli egész él állami apparátus gondoljanak arra, vagyont harácsol amikor olyan sivő husz-harminc év A kolozsvári